

פרשת וישב

"ויאמר ישראל אל יוסף הלוא אחיך רעים בשכם לכה ואשלחך אליהם... ויאמר לו לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר". (לז, יג-יד)

לכאורה קיימת בפסוקים אלו כפילות: תחילה אומר יעקב "לכה ואשלחך אליהם", ובפסוק הבא מופיעה שוב בקשתו: "לך נא ראה את שלום אחיך". אולם, מבאר ה"פנינים יקרים" שאין זו חזרה, אלא יוסף הביא את דיבת אחיו לפני יעקב בשלשה עינים: אבר מן החי, גנוי בני השפחות, ועריות.

כפי שאומר רש"י (שם, ב): "כל רעה שהיה רואה באחיו בני לאה היה מגיד לאביו: שהיו אוכלין אבר מן החי, ומזלזלין בבני השפחות לקרותן עבדים וחשודים על העריות."

משום כך אמר יעקב ליוסף: "לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן והשבני דבר", כשבדברים אלו הוא רומז לו על שלשת העינים הללו: "לך נא ראה את שלום אחיך", אלו בני השפחות שעליך לראות אם אין מציקים להם. "ואת שלום הצאן", לך ובדק שאין הם אוכלים אבר מן החי. "והשיבני דבר" נאמר לגבי גלוי עריות, כפי שנאמר בגמרא (גטין ב, ע"ב) "אין דבר שבערה פחות משנים" שהמקור לכך הוא מדרשת "דבר דבר מממון".

מקור: הרב שלמה לוינשטיין